

Miejsca i Sztuka
TUREW

Leonardzie in memoriam

Spis treści

Nota redakcyjna	8
Od Recenzentów	9
Wstęp	13
Rys historyczny Turwi	17
Skarb z Turwi	20
Znalezisko z Turwi jako ślad konfliktu germańsko-słowiańskiego	22
Dzieje Turwi w świetle źródeł archiwalnych	24
Chłapowscy w Turwi (1730–1939)	30
Ludwik Chłapowski (1680–1747) – protoplasta czterech linii	34
Stanisław Chłapowski (1711–1780)	39
Józef Chłapowski (1756–1826)	41
Dezydery Chłapowski (1788–1879)	48
Bitwa pod Ratzboną (Regensburgiem)	55
Wizyty na Wyspach Brytyjskich oraz ich efekty	57
Praktyki rolnicze w Turwi	61
Reces Turwi	65
Artystyczne pasje Chłapowskich	75
Stanisław Chłapowski (1822–1902)	79
Zofia Koźmianowa (1824–1853)	84
Tadeusz Chłapowski (1826–1879)	87
Kazimierz Chłapowski (1832–1916)	89
Józefa Chłapowska (1837–1894)	90
1879 – koniec czasów Turwi generalskiej	91
Nowe pokolenie: Tekla z Mańkowskich (1885–1962) i Zygmunt Chłapowscy (1869–1919)	64
Dom dziecka w Goździchowie	101
Krzysztof Morawski (1903–1981) – ostatni dziedzic Turwi z rodu Chłapowskich	110
Turew w czasie II wojny światowej	111
Cenotaf powstańców i obrońców Ojczyzny	115
Szkoły	117
Rodzina Thomasów	121
Aktywność patriotyczna i społeczna	123
Stacja Badawcza Instytutu Środowiska Rolniczego i Leśnego PAN	130
Turew w poezji i filmie	132

Od dworu do pałacu	155
Najstarsze siedziby – dwór Radomickich z 1712 roku	155
Dwór Ludwika i jego opis z 1747 roku	136
Faza I. Pałac Stanisława Chłapowskiego z około 1748–1755	138
Faza IA. Modernizacja z czasów Józefa, około 1780–1785	144
Faza II. Gotycyzacja z czasów Dezyderego Chłapowskiego	146
Etap I. Kostium gotycki z około 1830 roku	146
Etap II. 1846–1847. Budowa kaplicy	152
Faza III. Przebudowa z czasów Zygmunta, 1908–1909	155
Faza IV. Korekta na zlecenie Krzysztofa Morawskiego z roku 1938	157
Układ wnętrza	162
Salon reprezentacyjny	166
Biblioteka (wcześniej jadalnia)	174
Księgozbiór turewski	177
Sypialnia z alkową	179
Kaplica pw. Niepokalanego Poczęcia NMP	187
Faza I. 1847–1879	190
Sygnaturka	192
Ganek-łącznik	193
Możliwa interpretacja symboliczna przestrzeni i dekoracji łącznika.	194
Terakota z warsztatu della Robbiów	196
Faza II. 1879–1910	198
Poddasze	201
Faza III. 1910 – czasy współczesne	203
Pierwotny wystrój kaplicy	204
Etap I. 1847–1879	204
Cyprian Kamil Norwid i kaplica w Turwi	207
Zmiany po 1910, 1945 i 1969 roku	209
Wyposażenie ruchome	212
Weneckie ławki	212
Stacje Drogi Krzyżowej	213
Rzemiosło artystyczne	217
Krzyż ołtarzowy	218
Monstrancja	220
Tablice epitafijne	221
Dzwonek	226
Wieczna lampka	227
Patena komunijna	228
Kociołek	228
Dzwonki	229
Świeczniki z pracowni Bracia Łopieńscy	229
Obraz ołtarzowy pędzla Leopolda Nowotnego	231
Obraz NMP Niepokalanie Poczętej – geneza wezwania oraz	

interpretacja	231
Rzymski pierwowzór	242
Symbolika i semantyka wyobrażenia Madonny	244
Interpretacja ideowo-ikonograficzna	247
Leopold Nowotny – artysta nowo odkryty	249
W kręgu nazareńczyków	257
Kaplica papieska	259
Kapelani turewscy	269
Założenie folwarczne	275
Folwark z czasów generała Dezyderego Chłapowskiego	279
Cukrownia	283
Olejarnia	285
Stajnia cugowa i powozownia	287
Stodoła północna	292
Stodoła południowa	294
Spichlerz	295
Oficyna administracyjna	297
Między folwarkiem a pałacem	299
Oficyna przypałacowa	300
Gorzelnie turewskie od czasów Stanisława do Zygmunta Chłapowskiego	304
Majątek turewski w przededniu wybuchu II wojny światowej	314
Folwark Wronowo	316
Folwark Ćwikłowo	319
Urządzenie lasu w majątku Turew	319
Piekarnia	325
Przypałacowy park w Turwi – rekonstrukcja jego koncepcji planistycznych i wskazania odnośnie rewaloryzacji	329
Początki założenia – ogród włoski	330
Założenie krajobrazowe Augustyna Denizota	337
Wiek XX i współcześnie	352
Zadrzewienia śródpolne	355
Park Krajobrazowy im. gen. Dezyderego Chłapowskiego	358
Słowniczek terminologiczny	363
Wykazy	367
Wykaz skrótów	367
Wykaz tabel	367
Wykaz tablic genealogicznych	367
Źródła ilustracji	368
Wykaz ilustracji	368
Bibliografia	378
Indeks osób	390
Summary	408